

TINEs regelverk om bedømmelse og betaling av melk etter kvalitet ved levering til TINE Råvare.

Gjeldende fra 1.1.2015

Regelverket eies og utarbeides av TINE Råvare og vedtas av Konsernstyret i TINE SA.

1 FORMÅL

Formålet med regelverket er å stimulere til produksjon av melk med kvalitet i tråd med industriens behov. Samtidig skal regelverket gi melkeprodusentene viktige styringssignaler og et riktig oppgjør for melken i forhold til hva industrien vektlegger.

2 GENERELT

2.1 Analyser og bedømmelse

TINEs kvalitetsbetalingsregler beskriver de analysene og bedømmelsene som legges til grunn for beregning av kvalitetsbetaling til produsentene og kriteriene for stopp i henting av melk. Hvilke kriterier og analyseverdier som legges til grunn for kvalitetstillegg og -trekk er beskrevet i dette regelverket.

- Det tas prøver av alle melkeleveranser. Analysene skal utføres som stikkprøver. Antall analyser pr. måned og hvor ofte analysene utføres, vil derfor kunne variere. Ny prøve kan tas før forrige analyseresultat er tilbakemeldt. Det gis melding til produsent om alle analyseresultat som inngår i kvalitetsbetalingen.
- Det skal utbetales elitemelkstillegg i måneder med leveranser uten analyseresultat.
- Analysene og oppfølging av dette regelverket gjennomføres i overensstemmelse med gjeldende instruksjer i TINE.
- Alle analyser med uttaksdato lik hentdato inngår i kvalitetsbetalingen.
- Det gis anledning til å slette analyseresultater dersom disse har oppstått på grunn av forhold som melkeprodusenten ikke kan lastes for. Myndighet til å gjøre dette er tillagt laboratoriesjef råmelkkontroll (D-lab), klagesaksbehandler og TINEs klagenemd.
- Produsenten kan klage på analyseresultatet innen 6 uker etter at resultatet er tilbakemeldt på avregningen. Se pkt. 11.
- Når analyseresultat skal slettes, kan de slettes uavhengig av andre analysetyper dersom årsaken har innflytelse på bare en av analysene.

2.2 Avrundingsregler

Analyseresultat og avregningsverdier for celletall og bakterier angis i hele 1000. Det benyttes vanlige regler ved avrunding.

Noen eksempler:

Celletall (ku):	Grensen for E-melk er 230' (dvs. 230.499) Stoppgrensen er over eller lik 400' (dvs. 399.500)
Total antall bakterier (geit):	Grensen for E-melk er 20' (dvs. 20.499) Stoppgrensen er over eller lik 75' (dvs. 74.500)
Tørrstoffinnhold:	$(3,27+3,22)/2=3,245$ dvs. 3,2, og $(4,22+3,88)/2=4,050$ dvs. 4,1.
Frysepunkt:	$((-0,513^{\circ}\text{C})+(-0,510^{\circ}\text{C}))/2=-0,5115^{\circ}\text{C}$ dvs. $-0,512^{\circ}\text{C}$.

2.3 Kvalitetsbetaling

Satsene for de ulike kvalitetskriteriene beregnes av TINE Råvare og vedtas av konsernstyret i TINE SA.

Beregnete avregningsverdier legges til grunn for kvalitetsbetalingen for hele månedens melkemengde. Månedens avregningsverdi beregnes på grunnlag av enkeltanalyser i henhold til reglene pr. analysetype.

- Tillegg eller trekk beregnes for innhold av fett og protein i kumelk og tørrstoff innhold (sum av fett, protein og laktose) i geitemelk. I tillegg gjelder egne satser for unormal melk, melk med medisinrester og frie fettsyrer i geitemelk.
- For resten av kvalitetskriteriene beregnes elitemelkstillegg eller kvalitetstrekk ut fra følgende avregningsklasser:

E	Elite-tillegg for ekstra god kvalitet
1. klasse	Ikke tillegg eller trekk
2. klasse	Trekk for dårlig kvalitet
3. klasse	Trekk for svært dårlig kvalitet

Dersom flere analysetyper gir 2. klasse og/eller 3. klasse i avregningsmåneden, vil den dårligste klassen telle som avregningsverdi.

Eksempel: 2. klasse for bakterier og 3. klasse for celletall gir 3. klasse kvalitetstrekk.

2.4 Brukerskifte og opphold i levering av melk

Ved brukerskifter og ved oppstart etter opphold over 6 sammenhengende kalendermåneder, bedømmes kvaliteten uten hensyn til tidligere analyseresultater.

Se beskrivelse pr. analysetype.

3 KJEMISK INNHold

3.1 Tørrstoff

3.1.1 Tørrstoff innhold (fett og protein) i KUMELK

Fett og protein betales som tillegg eller trekk pr. 1/10 % over eller under basisverdien som er 4,0 % for fett, og 3,2 % for protein.

- Månedens avregningsverdi er et aritmetisk gjennomsnitt av analysene i avregningsmåneden. Hvis det er utført bare 1 analyse, benyttes den høyeste av denne analyseverdien eller basisverdien.
- Hvis det ikke er analyser i avregningsmåneden, benyttes den høyeste verdien av basisverdien eller avregningsverdien forrige avregningsmåned.

3.1.2 Tørrstoff innhold (fett, protein og laktose) i GEITEMELK

Tørrstoff innhold betales som tillegg eller trekk pr. 1/10 % over eller under en basisverdi på 11,0 %.

- Månedens avregningsverdi er et aritmetisk gjennomsnitt av analysene i avregningsmåneden.
- Hvis det er utført bare 1 analyse i måneden, benyttes den høyeste av denne analyseverdien eller basisverdien.
- Hvis det ikke er analyser i avregningsmåneden, benyttes den høyeste verdien av basisverdien, eller avregningsverdien forrige avregningsmåned.

3.2 Celletall

3.2.1 Celletall i KUMELK

- Avregningsverdien skal være det laveste av geometrisk gjennomsnitt av de 6 siste analysene eller geometrisk gjennomsnitt av analysene i avregningsmåneden. Prøver eldre enn 4 kalendermåneder legges ikke til grunn for avregning.
- Det avregnes ikke for celletall i måneder uten analyseresultat.

3.2.2 Celletall i GEITEMELK

- Månedens avregningsverdi skal være det laveste av geometrisk gjennomsnitt av analysene i avregningsmåneden eller analysene de siste 12 kalendermånedene.
- Hvis det er bare 1 analyse i avregningsmåneden, benyttes det laveste av denne prøvens verdi eller avregningsverdi for forrige måned med leveranse og avregningsverdi.
- Det avregnes ikke for celletall i måneder uten analyseresultat.

3.3 Frie fettsyrer (FFS)

- Månedens avregningsverdi skal være et aritmetisk gjennomsnitt av analysene i avregningsmåneden.
- Hvis det er bare 1 analyse i avregningsmåneden, benyttes det laveste av denne prøvens verdi eller avregningsverdi for forrige måned med leveranse og avregningsverdi.
- Det avregnes ikke for frie fettsyrer i måneder uten analyseresultat.

3.4 Frysepunkt

- Månedens avregningsverdi skal være et aritmetisk gjennomsnitt av analysene i avregningsmåneden.
- Hvis det er bare 1 analyse i avregningsmåneden, benyttes det laveste av denne prøvens verdi eller avregningsverdi for forrige måned med leveranse og avregningsverdi.
- Det avregnes ikke for frysepunkt i måneder uten analyseresultat.

4 BAKTERIER

- Avregningsverdien skal være det laveste av geometrisk gjennomsnitt av de 6 siste analysene eller geometrisk gjennomsnitt av analysene i avregningsmåneden. Prøver eldre enn 4 kalendermåneder legges ikke til grunn for avregning.
- Det avregnes ikke for bakterier i måneder uten analyseresultat

4.1 Bakterier i KUMELK

Bakterieinnhold analyseres som antall enkeltbakterier pr. ml. Resultat under 50.000 inngår som 50', og resultat over 4 000 000 inngår som 4.000', ved beregning av avregningsverdi.

4.2 Bakterier i GEITEMELK

Bakterieinnhold analyseres som totalantall bakterier (antall bakteriekolonier pr. ml.). Resultat under 10.000 inngår som 10', og bakterier over 300.000 inngår som 300', ved beregning av avregningsverdi.

5 SPORER I KUMELK

Det tas normalt 11 anaerobe (analysetype N) og 11 aerobe (analysetype E) analyser av hvert tankbillass i året, fordelt på 11 måneder. Sporetypene analyseres og avregnes hver for seg. En sporeanalyse består av 3 rør, og kan gi 4 ulike resultat; vekst i 0, 1, 2 eller 3 rør.

- Alle tankbillass-analyser med resultat høy (vekst i 3 rør) følges opp med sporeanalyse på melkeprøve fra alle gårdstankene som inngår i tankbillasset ved neste ordinære prøveuttak.
- Det tas oppfølgingsprøve (samme sporetype) påfølgende prøveuttak fra alle gårdstanker med resultat middels (vekst i 2 rør) eller høy (vekst i 3 rør).

- Produsentene gis tilbakemelding om alle analyseresultat, slik:
  - Ingen vekst (vekst i 0 rør)
  - Lav (vekst i 1 rør)
  - Middels (vekst i 2 rør)
  - Høy (vekst i 3 rør).
- Avregningsklasse beregnes når det foreligger sporeanalyse i avregningsmåneden.
- De 4 siste månedensanalyser av samme sporetype innenfor siste 6 kalendermåneder kan gi nedklassing (kl 1, 2 eller 3). Er det tatt flere analyser av samme sporetype i samme måned, vil kun den siste inngå i beregningen av avregningsklasse
- For vurdering av hentestopp ved kontinuerlig høyt innhold av sporer, legges alle månedens analyser til grunn.

6 MELK IGJENSATT PÅ GÅRD

Tankbilsjåføren kontrollerer at gårdstanken viser temperatur 10°C eller lavere og at melka har normal lukt og utseende. Ved avvik settes melka igjen på gården.

Tankbilsjåføren legger igjen skriftlig melding til produsenten med beskjed om å tømme og vaske tanken.

Ved unormal lukt/utseende tas prøve av melka for bedømming på Distriktslaboratoriet eller et laboratorium TINE Råvare bemyndiger. Når prøven bedømmes til å ha lukt/smaks-feil eller feil med utseende, skal den TINE Råvare bemyndiger varsle produsenten. Bedømmes prøven som god, erstattes melken.

7 KONTROLLER VED LEVERING AV MELK TIL INDUSTRI

7.1 Medisinrester

Melkeprøver fra alle tankbillass skal analyseres for medisinrester, før levering av melka til industriaktør.

- Ved positivt funn på lassprøven skal alle tankmelkeprøver som inngår analyseres.
- Ved positiv tankmelkeprøve skal den TINE Råvare bemyndiger straks varsle melkeprodusenten. Prøven sendes til verifiserende laboratorium.
- Ved verifisert positiv prøve skal dagsleveransen omdefineres til kassert melk som ikke blir betalt. Det utbetales ikke elitemelkstillegg i måneden og det foretas trekk i oppgjøret (se pkt. 8).
- Dersom det påvises medisinrester mer enn en gang på leveranse fra den samme produsenten innenfor de siste 12 kalendermånedene, økes pristrekke (se pkt. 8).
- Påvises medisinrester i leveranse fra et fellesbeite, skal pristrekke fordeles likt på fellesbeitets deltagere.

7.2 Lukt, smak og utseende

Alle melkeleveranser til industriaktør skal kontrolleres for lukt, smak og utseende før levering. Det kan tas stikkprøve for analyse av bakterier.

Årsaker til omdisponering eller kassering av melken kan være:

- Sterk lukt/smaksfeil, eller feil med utseende.
- Bakterier over 1.000'.
- Fremmedlegeme.

Dersom lassprøven bedømmes til sterk lukt/smaksfeil eller høyt bakterietall, skal melk fra alle gårdstanker som inngikk i leveransen, analyseres for samme årsak; lukt/smak innen 48 timer, eller bakterier innen 36 timer.

Melk fra gårdstank, som er årsak til kvalitetsfeil på lassprøven, skal avregnes som «Unormal melk».

Når melk fra gårdstank bedømmes til «Unormal melk», skal den TINE Råvare bemyndiger straks melde dette til:

- Produsenten(e), med beskjed om at TINE-rådgiver tar kontakt.
- TINE Rådgiving.

Det skal tas oppfølgingsprøve (samme årsak) fra gårdstanker bedømt til «Unormal melk». Oppfølgingen stopper når melken bedømmes som normal (klasse 1).

Ved «Unormal melk» blir det ikke utbetalt elitemelkstillegg i måneden Det foretas trekk i avregningen pr. analyseresultat unormal melk (se pkt. 8).

7.3 Kontroll av lukt, smak og utseende. (Lasskontroll)

Minst 1 gang hver måned skal melkeprøver fra alle tankbiler bedømmes for lukt/smak.

Dersom lassprøven viser avvikende resultat for lukt/smak og/eller utseende, skal melk fra gårdstanker som inngikk i leveransen bedømmes for samme årsak. Produsent som har levert «Unormal melk», følges opp, og melken avregnes som beskrevet i pkt. 7.2.

8 AVREGNINGSVERDIER OG SATSER FRA 1.1.2015

Analysetype		Elite	1. klasse	2. klasse	3. klasse
		Pristillegg kr 0,30 (ku) og kr 0,50 (geit) pr. liter.	Ingen tillegg eller trekk.	Pristrekk kr 0,50 pr. liter.	Pristrekk kr 1,00 pr. liter.
Celletall	Kumelk	Lavere eller lik 230'	F.o.m. 231' t.o.m. 300'	F.o.m. 301' t.o.m. 350'	Høyere enn 350'
	Geitemelk	Lavere eller lik 1.200'	F.o.m. 1.201' t.o.m. 1.400'	F.o.m. 1.401' t.o.m. 1.750'	Høyere enn 1.750'
Bakterier (Bactocount)	Kumelk	Lavere eller lik 100'	F.o.m. 101' t.o.m. 175'	F.o.m. 176' t.o.m. 350'	Høyere enn 350'
Bakterier (Totalantall)	Geitemelk	Lavere eller lik 20'	F.o.m. 21' t.o.m. 30'	F.o.m. 31' t.o.m. 50'	Høyere enn 50'
Sporer (Anaerobe og aerobe, hver for seg)	Kumelk	Mindre enn 4 analyser innenfor siste 6 mnd, eller siste analyse viser lav eller ingen vekst, eller de 4 siste analysene gir ikke nedklassing.	Innenfor siste 6 mnd er minst 3 av de 4 siste analysene høy, eller 2 er høy og 2 er middels, og forrige avregningsverdi var Elite.	Innenfor siste 6 mnd er minst 3 av de 4 siste analysene høy, eller 2 er høy og 2 er middels, og forrige avregningsverdi var kl-1	Innenfor siste 6 mnd er minst 3 av de 4 siste analysene høy, eller 2 er høy og 2 er middels, og forrige avregningsverdi var kl-2 eller 3.
Frie fettsyrer	Kumelk	Lavere eller lik 0,9	F.o.m. 1,0 t.o.m. 1,1	F.o.m. 1,2 t.o.m. 1,7	Høyere enn 1,7
	Geitemelk	Lavere eller lik 1,3	F.o.m. 1,4 t.o.m. 1,5	F.o.m. 1,6 t.o.m. 1,7	Høyere enn 1,7
Frysepunkt	Kumelk	Lavere eller lik -0,515°C	F.o.m. -0,514 °C t.o.m. -0,510 °C	F.o.m. -0,509 °C t.o.m. -0,500 °C	Høyere enn -0,500 °C
	Geitemelk	Lavere eller lik -0,535°C	F.o.m. -0,534 °C t.o.m. -0,530 °C	F.o.m. -0,529 °C t.o.m. -0,520 °C	Høyere enn -0,520 °C
Tillegg/trekk pr. analysetype					
Medisinrester	Kumelk Geitemelk	Ikke påvist.	Første gangs påvisning gir trekk kr 10.000. Andre gangs påvisning innenfor siste 12 kalendermåned., gir trekk på kr 25.000. Det utbetales ikke elitemelkstillegg i måneden. Dagsleveransen omdefineres til kassert melk som ikke blir betalt.		
Unormal melk	Kumelk Geitemelk	Ikke påvist.	Påvist unormal melk gir trekk kr 5.000 pr. analyseresultat unormal melk. Det utbetales ikke elitemelkstillegg i måneden		
Frie fettsyrer	Geitemelk	Lavere enn 1,0 gir pristillegg på kr 0,20 /l.			
Tørrstoff innhold	Kumelk	<u>Fett i kumelk:</u> Tillegg/ trekk kr 0,07 pr.1/10 % fett, over eller under en basisverdi på 4,0 %. <u>Protein i kumelk:</u> Tillegg / trekk kr 0,08 pr. 1/10 % protein, over eller under en basisverdi på 3,2 %.			
	Geitemelk	<u>Sum av fett, protein og laktose i geitemelk:</u> Tillegg / trekk kr 0,14 pr. 1/10 % tørrstoff, over eller under en basisverdi på 11 %.			

9 REGLER FOR STOPP I HENTING AV MELK

TINE iverksetter stopp i henting av melk hos melkeprodusent dersom fastsatt grense for minst ett av kriteriene i pkt. 9.1 – 9.6 er overskredet, eller når det er mistanke om alvorlig kvalitetsfeil.

Produsenten varsles når stopp i henting blir iverksatt. Varsel skal skje ved kontakt fra den TINE Råvare har bemyndiget. Produsent gis tilbud om rådgiving for å rette opp aktuelle kvalitetsfeil.

TINE kan inngå avtale med melkeprodusenten om stopp i henting av melk dersom melken antas å medføre kvalitetsfeil på annen melk som hentes inn på samme lass. Melkeprøve skal tas. Dersom melkeprøven viser tilfredsstillende kvalitet, skal melken avregnes ut fra dette selv om melken ikke ble hentet.

9.1 Bakterier

KUMELK (Bactocount)

Det iverksettes stopp i henting når de 2 siste analysene og det geometriske gjennomsnitt av de 4 siste analysene innenfor de 4 siste avregningsmånedene er 400' eller høyere. Henting kan starte når oppstartsanalyse er 175' eller lavere.

GEITEMELK (Total antall)

Det iverksettes stopp i henting når de 2 siste analysene og det geometriske gjennomsnitt av de 4 siste analysene, er 75' eller høyere. Henting kan starte når oppstartsanalyse er 30' eller lavere.

9.2 Sporer i kumelk

AEROBE SPORER

Det iverksettes stopp i henting dersom 6 av de 8 siste analysene innenfor en periode på 4 måneder, viser resultat Høy. Henting kan starte når sporeanalyse viser Lav eller Ingen vekst.

ANAEROBE SPORER

Det iverksettes stopp hvis første analyse etter avregning i 3. klasse er Høy eller Middels. Henting kan starte når sporeanalyse viser Lav eller Ingen vekst.

9.3 Frie Fettsyrer (FFS)

KUMELK

Det iverksettes stopp i henting ved resultat høyere enn 1,1 og forrige avregningsverdi ga 3.klasse. Henting kan starte når oppstartsanalysen viser 1,1 eller lavere.

GEITEMELK

Det iverksettes stopp i henting dersom de tre siste analysene er 1,7 eller høyere. Henting kan starte når oppstartsanalysen viser 1,5 eller lavere.

9.4 Unormal melk (lukt/smak, utseende eller bakterier)

Det iverksettes stopp i henting hvis 2 påfølgende prøveuttak bedømmes som Unormal melk. Henting kan starte når oppstartsanalysen har normal lukt/smak og utseende. Dersom årsaken til stopp var høyt bakterietall i kumelk, kan henting starte når oppstartsanalysen er 175' eller lavere.

9.5 Celletall

KUMELK

Det iverksettes stopp i henting når de 2 siste og det geometriske gjennomsnitt av de 4 siste analysene er 400' eller høyere.

Henting kan starte når oppstartsanalysen er 300' eller lavere.

GEITEMELK

Det iverksettes stopp i henting når de 2 siste analysene og det geometriske gjennomsnitt av analysene de 12 siste kalendermånedene, er 2.000' eller høyere.

Henting kan starte når oppstartsanalysen er 1.400' eller lavere.

9.6 Frysepunkt

KUMELK

Det iverksettes stopp i henting dersom siste analyse og aritmetisk gjennomsnitt av de 4 siste analysene er høyere enn -0,500 °C.

Henting kan starte når oppstartsanalysen er -0,510°C eller lavere.

GEITEMELK

Det iverksettes stopp i henting dersom siste analyse og aritmetisk gjennomsnitt av de 4 siste analysene er høyere enn -0,520 °C.

Henting kan starte når oppstartsanalysen er -0,530°C eller lavere.

9.7 Oppstart etter stopp

Produsenten skal selv melde fra til TINE (telefon 51 37 15 00) når nødvendige tiltak er gjennomført, og melka antas å tilfredsstillere kravet for oppstart av levering.

Tankbilsjåføren tar ut prøve av melka ved neste ordinære henting. Dersom melka tilfredsstiller krav for oppstart på stoppkriteriet (minimum 1. klasse), kan produsenten levere melk fra og med neste ordinære hentedag. Oppstartsanalyser registreres ikke for avregning.

9.8 Oppstart etter frivillig stopp

En produsent som frivillig stopper sin leveranse av ulike grunner, kan selv bestemme når leveransen skal gjenopptas. Produsenten er selv ansvarlig for å melde dette til TINE (telefon 51 37 15 00).

10 DISPENSASJON

TINE Råvare kan gi dispensasjon fra dette regelverket når særlige grunner tilsier det.

11 KLAGE

Fristen for å klage på analyseresultat er 6 uker etter at produsenten ble gjort kjent med resultatene på avregningen.

Informasjon fås ved henvendelse til TINE (telefon 51 37 15 00, tastevalg 1). Klage skal være skriftlig og signert på skjemaet "Klage på grunndata i produsentavregningen eller tjenester levert av TINE".

Saksbehandlers frist for å fatte vedtak i saken er 3 uker etter at TINE mottok klagen. Produsenten informeres skriftlig om vedtak og ankemulighet.

Fristen for å anke på vedtak til TINEs klagenemd er 3 uker fra vedtaket er mottatt.

12 IKRAFTTREDELSE

Dette regelverket trer i kraft fra 1.1.2015. Fra samme dato oppheves TINEs regelverk om bedømmelse og betaling av leverandørmelk etter kvalitet av 1.1.2014.